

Vec C-218/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

12. marec 2019

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Cour de cassation

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

20. február 2019

Navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

XR

Odporcovia v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Conseil de l'ordre des avocats au barreau de Paris

Bâtonnier de l'ordre des avocats au barreau de Paris

Procureur général près la cour d'appel de Paris

I. Údaje a predmet sporu

- 1 XR je držiteľkou magisterského titulu a doktorského titulu v odbore právo, ktoré získala na francúzskej univerzite, a pracovala prevažne v Európskej komisii – viac ako osem rokov ako riadiaca úradníčka najmä na Generálnom riaditeľstve pre vnútorný trh a Generálnom riaditeľstve pre hospodársku súťaž (štátna pomoc a potom kartely). XR teraz žiada o registráciu v parížskej advokátskej komore a o udelenie výnimky z požiadaviek absolvovania skúšky CAPA (osvedčenie o spôsobilosti na výkon povolania advokáta) a odbornej prípravy na tieto skúšky.
- 2 XR sa domnieva, že vzhľadom na to, že svoje povolanie vykonávala v Európskej komisii, spĺňa podmienky na udelenie výnimky, ktorú francúzske právne predpisy stanovujú najmä pre úradníkov kategórie A alebo osoby za také považované, ktorí aspoň osem rokov vykonávali právne činnosti vo verejnej správe alebo službe alebo v medzinárodnej organizácii.
- 3 Keďže jej žiadosť o registráciu bola zamietnutá, XR podala odvolanie na Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko).
- 4 Rozsudkom z 11. mája 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) Cour d'appel de Paris potvrdil zamietnutie žiadosti, pričom usúdil, že XR nespĺňa požiadavku vykonávania praxe v oblasti francúzskeho práva, lebo nijako nepreukázala, že vykonávala prax v oblasti vnútroštátneho práva, resp. prax vykonávala len v oblasti práva Únie.
- 5 XR podala kasačný opravný prostriedok, ktorým napadla reštriktívny výklad ustanovení upravujúcich povolanie advokáta vo Francúzsku, ktorý podal Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž) a podľa ktorého sa predmetná výnimka má poskytovať len osobám, ktoré sú príslušníkmi francúzskej verejnej služby.

II. Dotknuté ustanovenia**A. *Právo Únie***

- 6 Článok 18 prvý odsek Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) stanovuje:

„V rámci pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.“
- 7 Článok 45 ods. 2 ZFEÚ stanovuje:

[Voľný pohyb pracovníkov] „zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.“

8 Článok 49 druhý odsek ZFEÚ stanovuje:

„Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo začať a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť... za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa...“

B. Francúzske právo

Loi n° 71-1130 du 31 décembre 1971 portant réforme de certaines professions judiciaires et juridiques (zákon č. 71-1130 z 31. decembra 1971 o reforme niektorých sudcovských a právnických povolanií)

9 Článok 11

„Za advokáta smie byť prijatý len ten, kto spĺňa tieto podmienky:

...

2. je držiteľom aspoň magisterského titulu v odbore právo alebo iného akademického titulu alebo dokladu o odbornej kvalifikácii uznaných za rovnocenné, s výhradou vykonávacích právnych predpisov k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005, v znení neskorších predpisov, a predpisov vzťahujúcich sa na osoby, ktoré vykonávali určité funkcie alebo činnosti vo Francúzsku...;

3. je držiteľom osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon povolania advokáta, s výhradou právnych predpisov uvedených v bode 2 alebo...;“

Dekrét č. 91-1197 z 27. novembra 1991, ktorý upravuje výkon povolania advokáta

10 Článok 93

„Do zoznamu advokátov vedeného advokátskou komorou môžu byť zapísaní:

1. držiteľia osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon povolania advokáta;

...

3. osoby, ktorým bola udelená niektorá z výnimiek stanovených v článku 98 a ktoré úspešne absolvovali skúšku profesijnej etiky a právnej úpravy týkajúcej sa daného povolania podľa článku 98-1; ...“

Článok 98

„Výnimku z požiadaviek absolvovania teoretickej a praktickej odbornej prípravy a získania osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon povolania advokáta možno udeliť:

...

4. úradníkom a bývalým úradníkom kategórie A alebo osobám za také považovaným, ktorí ako takí vykonávali právne činnosti najmenej osem rokov vo verejnej správe alebo službe alebo v medzinárodnej organizácii;

...“

III. Tvrdenia účastníkov konania

- 11 Na podporu svojho kasačného opravného prostriedku XR uvádza štyri kasačné dôvody, ktoré tvoria prílohu rozsudku vnútroštátneho súdu, v ktorom Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) spojil prvé tri dôvody do jediného dôvodu, ktorý má šesť častí a rozhodol, že o štvrtom dôvode založenom na porušení revidovanej Európskej sociálnej charty (znenie z 3. mája 1996) nie je dôvod rozhodnúť.
- 12 Podľa prvej časti kasačného dôvodu je právo Únie priamo začlenené do vnútroštátneho práva. V prípade, že je výkon právnych činností uvedených v článku 98 bode 4 dekrétu obmedzený na francúzske právo, nevyžaduje sa pri ňom znalosť všetkých odvetví tohto práva. Rovnako je na splnenie tejto podmienky postačujúca aspoň osemročná prax v ktoromkoľvek odvetví francúzskeho práva vrátane práva Únie. Napadnutý rozsudok, ktorým sa naopak rozhodlo, že XR – riadiaca úradnícka – nespĺňa podmienku vykonávania praxe v oblasti francúzskeho práva, lebo prax vykonávala len v oblasti práva Únie, je v rozpore s článkom 11 bodom 3 zákona a článku 98 bodom 4 dekrétu, rovnako ako so zásadou priameho začlenenia práva Únie do vnútroštátneho práva, ako aj s článkom 88-1 francúzskej ústavy, ktorá zakotvuje prednosť práva Únie.
- 13 Podľa druhej časti kasačného dôvodu, keďže je právo Únie priamo začlenené do vnútroštátneho práva, prax v oblasti tohto práva je rovnocenná praxi v ktoromkoľvek inom odvetví francúzskeho práva. Tým, že sa v napadnutom rozsudku rozlišuje medzi štátnymi zamestnancami s praxou v určitých odvetviach francúzskeho práva a úradníkmi s praxou v oblasti práva Únie a títo úradníci sú vyňatí z udelenia výnimky ustanovenej v článku 98 bode 4 dekrétu, došlo k rozlíšeniu tam, kde zákon nerozlišuje a k porušeniu článku 11 bodu 3 zákona a článku 98 bodu 4 dekrétu, ako aj zásady priameho začlenenia práva Únie do vnútroštátneho práva, zásady jednotného výkladu a článku 88-1 francúzskej ústavy, ktorá uznáva prednosť práva Únie.
- 14 Podľa tretej časti kasačného dôvodu, ak by sa aj výnimka stanovená vnútroštátnym právom mala ponímať tak, že sa obmedzuje na úradníkov kategórie A a osoby za také považované, ktorí vykonávali právne činnosti počas ôsmich

rokov buď výhradne na území Francúzska, alebo v ich rámci uplatňovali francúzske právne predpisy, ktoré nevychádzajú z práva Únie, pravdou zostáva, že tieto predpisy majú nutne za následok nepriamu diskrimináciu v prospech úradníkov vo francúzskej verejnej službe – prevažne francúzskych štátnych príslušníkov – ktorí ako jediní môžu splniť tieto kritériá. Takáto diskriminácia je zakázaná, pokiaľ nie je opodstatnená dôvodmi verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Napadnutý rozsudok je preto v rozpore s článkom 11 bodom 3 zákona a článkom 98 bodom dekrétu, rovnako ako s článkami 18, 45 a 49 ZFEÚ, ako ich vyložil Súdny dvor.

- 15 Podľa štvrtej časti kasačného dôvodu opatrenie, ktoré bráni voľnému pohybu pracovníkov a slobode usadiť sa, je prípustné, len ak nie je diskriminačné, ak sleduje legitímny cieľ zlučiteľný so Zmluvou a je odôvodnené dôvodmi naliehavého všeobecného záujmu, pod podmienkou, že je uplatňovanie takéhoto opatrenia vhodné na dosiahnutie predmetného cieľa a neprekračuje sa ním rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Uznatie skutočnosti, že uplatňovaná výnimka sa musí zamietnuť úradníkom Únie, ktorí majú prax len v oblasti práva Únie (ktoré je neoddeliteľnou súčasťou francúzskeho práva), z dôvodu, že pri takejto praxi nemožno zaručiť osobám podliehajúcim súdnej právomoci účinnú obranu kvalifikovanými odborníkmi, ale že sa môže udeliť úradníkom, ktorí vykonávali prax v určitých odvetviach francúzskeho práva (iných ako právo Únie) a objektívne neposkytujú viac záruk účinnej obrany/obhajoby, predstavuje reštriktívne opatrenie, ktoré napriek tomu, že sleduje legitímny cieľ ochrany osôb podliehajúcich súdnej právomoci, nie je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia daného cieľa a ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Napadnutým rozsudkom teda došlo k porušeniu článkov 18, 45 a 49 ZFEÚ, ako ich vyložil Súdny dvor, ako aj článkov 11 bodu 3 zákona a článku 98 bodu 4 dekrétu, a tiež zásady priameho začlenenia práva Únie do vnútroštátneho práva a zásady jednotného výkladu vnútroštátnych právnych predpisov.
- 16 V piatej a šiestej časti kasačného dôvodu XR v podstate vytýka Cour d'appel (odvolací súd), že konkrétne neposudzoval diplomy, odborné kvalifikácie a skúsenosti XR a len *in abstracto* rozhodol, že XR nevykonávala prax v oblasti „všeobecného“ francúzskeho práva.

IV. Posúdenie vnútroštátnym súdom

- 17 Vnútroštátny súd najprv pripomenul, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora (rozsudok z 10. decembra 2009, Pesla, C-345/08, EU:C:2009:771, body 34 až 36) vyplýva, že v prípade neexistencie zosúladenia podmienok prístupu k povolaniu, členské štáty majú právo vymedziť vedomosti a kvalifikácie, ktoré sú nevyhnutné na výkon tohto povolania, pričom však právo Únie stanovuje hranice výkonu tejto právomoci členskými štátmi, pretože vnútroštátne ustanovenia prijaté v tejto súvislosti nemôžu byť nedôvodnou prekážkou účinného výkonu základných slobôd, ktoré zaručujú články 45 a 49 Zmluvy. Vnútroštátne pravidlá, ktoré stanovujú vnútroštátne podmienky pre kvalifikácie, hoci aj uplatňované bez

diskriminácie súvisiacej so štátnou príslušnosťou, môžu mať ako účinok zabránenie výkonu uvedených základných slobôd, ak predmetné vnútroštátne pravidlá nezohľadňujú vedomosti a kvalifikácie, ktoré dotknutá osoba už nadobudla v inom členskom štáte.

- 18 Podľa judikatúry Súdneho dvora všetky vnútroštátne opatrenia, ktoré výkon týchto základných slobôd zakazujú, prekážajú mu alebo ho robia menej príťažlivým, predstavujú obmedzenia voľného pohybu pracovníkov a slobody usadiť sa (rozsudky z 18. júna 1985, Steinhauser, 197/84, EU:C:1985:260; zo 4. decembra 2008, Jobra, C-330/07, EU:C:2008:685, a z 5. februára 2015, Komisia/Belgicko, C-317/14, EU:C:2015:63). Tieto vnútroštátne opatrenia môžu byť napriek tomu prípustné pod podmienkou, že zodpovedajú naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, sú vhodné na zabezpečenie cieľa, ktorý chcú dosiahnuť a nejdú nad rámec toho, čo je na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutné, pričom vnútroštátna právna úprava môže sama osebe zaručiť dosiahnutie uvedeného cieľa len v prípade, že skutočne zodpovedá snahe dosiahnuť tento cieľ koherentným a systematickým spôsobom (rozsudok z 18. mája 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391).
- 19 Cieľ ochrany spotrebiteľov, ktorý zahŕňa ochranu adresátov právnych služieb poskytovaných osobami napomáhajúcimi súdnemu výkonu spravodlivosti, patrí medzi také ciele, ktoré možno považovať za naliehavé dôvody všeobecného záujmu spôsobilé odôvodniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb (rozsudok z 18. mája 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391), takže môže istým spôsobom odôvodniť obmedzenie voľného pohybu pracovníkov a slobody usadiť sa.
- 20 Na odôvodnenie takého obmedzenia je síce možné uviesť naliehavé dôvody všeobecného záujmu, avšak len za predpokladu, že obmedzenie nemá diskriminačný charakter (rozsudky z 22. decembra 2008, Komisia/Rakúsko, C-161/07, EU:C:2008:759; z 5. decembra 2013 Zentralbetriebsrat der Salzburger Landeskliniken, C-514/12, EU:C:2013:799 Belgicko, a z 28. januára 2016, Laezza, EU:C:2016:60).
- 21 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada nediskriminácie stanovená v článkoch 45 a 49 ZFEÚ zakazuje nielen priamu alebo zdanlivú diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ale aj všetky skryté formy diskriminácie, ktoré prostredníctvom uplatnenia ďalších rozlišovacích kritérií v skutočnosti vedú k rovnakému výsledku. Pokiaľ teda vnútroštátne opatrenie nie je objektívne odôvodnené a primerané sledovanému cieľu, treba ho považovať za nepriamo diskriminačné, ak je samotnou svojou povahou spôsobilé dotknúť sa viac štátnych príslušníkov iných členských štátov ako vlastných štátnych príslušníkov, a v dôsledku toho hrozí, že štátni príslušníci iných členských štátov budú osobitnejšie znevýhodnení (rozsudky z 23. mája 1996, O'Flynn, C-237/94, EU:C:1996:206, a z 1. júna 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07 EU:C:2010:300).

- 22 Vnútroštátne opatrenie založené na jednej strane na článku 11 zákona, ktorý podmieňuje prístup k povolaniu advokáta najmä osobám, ktoré neabsolvovali skúšky CAPA, a to výkonom určitých funkcií alebo činností vo Francúzsku, a na druhej strane na článku 98 bode 4 dekrétu, ktorý podmieňuje udelenie výnimky z požiadaviek absolvovania odborného výcviku a získania príslušného akademického titulu len tým, že daná osoba musí patriť pod francúzsku štátnu službu, ktorý francúzsky súd vykladá ako podmieňujúci na udelenie tejto výnimky znalosťou vnútroštátneho práva francúzskeho pôvodu, možno považovať za obmedzujúce voľný pohyb pracovníkov a slobodu usadiť sa.
- 23 Treba teda určiť, či je toto obmedzenie bez rozdielu uplatniteľné na štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu alebo štátu usadenia sa a príslušníkov iných členských štátov tak, aby mohlo byť odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu.
- 24 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že napadnutým rozsudkom sa rozhodlo, že naliehavá potreba zabezpečiť úplný a efektívny výkon práva na obranu prostredníctvom previerky, že uchádzač o povolanie advokáta má požadovanú odbornú kvalifikáciu, je legitímny cieľ, ktorý môže odôvodniť obmedzenia prístupu k povolaniu advokáta, a že z toho vyvodil, že táto požiadavka, posúdená *in concreto*, nevytvára diskriminačné podmienky prístupu k povolaniu advokáta pre štátnych príslušníkov Európskej únie.
- 25 Vnútroštátny súd tiež poznamenáva, že v napadnutom rozsudku sa dospelo k záveru, že odchylné podmienky stanovené v článku 98 dekrétu sa musia vykladať reštriktívne a osoby, ktoré si nemôžu uplatniť nárok na ich poskytnutie, majú stále možnosť vykonávať právnické povolanie podľa všeobecných pravidiel stanovených v článku 11 zákona, z ktorého vyvodzuje, že obmedzenie prístupu k povolaniu advokáta zostáva obmedzené a úmerné sledovanému cieľu.
- 26 Vnútroštátny súd okrem iného poznamenáva, že podmienky, ktoré musí spĺňať žiadateľ, ktorý si na základe článku 98 bodu 4 dekrétu podáva žiadosť o udelenie výnimky z požiadavky znalosti vnútroštátneho práva francúzskeho pôvodu, výkonu určitých funkcií alebo činností vo Francúzsku a z príslušnosti k francúzskej štátnej službe, sú kumulatívne, a že ak by právo Únie bránilo tomu, aby sa pri posudzovaní splnenia požiadavky vykonávania právnych činností v zmysle článku 98 bodu 4 dekrétu zohľadnila len právnická prax vykonaná v oblasti práva Únie, vznikla by otázka, či môžu byť obmedzenia voľného pohybu pracovníkov a slobody usadiť sa, ktoré sú dôsledkom ostatných dvoch podmienok, odôvodnené týmto voľným pohybom a slobodou usadiť sa.
- 27 Vnútroštátny súd pripomína po prvé, že Conseil constitutionnel (Ústavná rada) v rozhodnutí č. 2016-551 QPC zo 6. júla 2016 (ECLI:FR:CC:2016:2016.551.QPC) dospela k záveru, že zákonodarca tým, že výkon povolania advokáta podmieňuje výkonom činnosti alebo funkcie právnej povahy na vnútroštátnom území počas dostatočne dlhého obdobia, zamýšľal zabezpečiť, aby osoby vykonávajúce toto povolanie boli na to odborne spôsobilé, a v dôsledku

toho zabezpečiť rešpektovanie práva na obranu/obhajobu; že z toho vyvodila, že rozdielne zaobchádzanie na základe napadnutých ustanovení, ktoré vychádza z rozdielnej situácie, priamo súvisí s cieľom zákona. Conseil constitutionnel (Ústavná rada) v uvedenom rozhodnutí ďalej usúdila, že osoby, ktoré nespĺňajú podmienky na udelenie výnimky, nie sú zbavené práva na prístup k povolaniu advokáta za podmienok všeobecného práva, a z toho vyplýva, že zákonodarca prijal potrebné opatrenia na zosúladienie rešpektovania slobody podnikania a rešpektovania práva na obranu zaručených francúzskou ústavou, ktoré nie je zjavne nevyvážené.

- 28 Vnútroštátny súd napokon dodáva, článok 98 bod 4 dekrétu z roku 1991 neukladá žiadateľovi o udelenie výnimky z požiadaviek absolvovania odbornej prípravy a získania akademického titulu povinnosť mať znalosť určitej oblasti vnútroštátneho práva, osobitne v súvislosti s organizáciou vnútroštátnych súdov alebo s konaniami pred týmito súdmi.
- 29 Vnútroštátny súd okrem toho spresňuje na jednej strane, že výnimky z požiadaviek odbornej prípravy a získania akademického titulu podľa článku 98 bodu 4 dekrétu je podmienená príslušnosťou k štátnej správe, ktorá je vo veľkej miere dostupná všetkým príslušníkom členských štátov, čo vedie k tomu, že sa toto obmedzenie považuje za rovnocenne uplatňované opatrenie. Štátni príslušníci členských štátov Európskej únie majú totiž prístup k francúzskej štátnej službe najmä na základe článku 5a loi n° 83-634 du 13 juillet 1983 portant droits et obligations des fonctionnaires (zákon č. 83-634 z 13. júla 1983 o právach a povinnostiach štátnych zamestnancov) v znení neskorších predpisov, s výnimkou niektorých zamestnaní spojených s výkonom suverenity alebo právomocí verejnej moci.
- 30 Vnútroštátny súd však na druhej strane uvádza, že článok 11 zákona a článok 98 bod 4 dekrétu by sa mohli považovať za vedúce k nepriamej diskriminácii na základe štátnej príslušnosti vzhľadom na to, že kritériá, z ktorých vychádzajú a ktoré sú spojené s výkonom určitých funkcií alebo činností vo Francúzsku, so znalosťou vnútroštátneho práva a príslušnosťou k francúzskej štátnej službe vedú k tomu, že výnimku možno v skutočnosti udeliť len príslušníkom francúzskych správnych orgánov, ktorí vykonávali svoju pracovnú činnosť na území Francúzska a z ktorých sú veľká väčšina francúzski štátni príslušníci, a možno ju odmietnuť udeliť úradníkom vo verejnej službe Únie aj vtedy, keď mimo územia Francúzska vykonávali také právne činnosti, pri ktorých uplatňovali vnútroštátne právo francúzskeho pôvodu.
- 31 Vnútroštátny súd nakoniec zdôrazňuje, že na to, aby sa právny režim ustanovený spornými vnútroštátnymi právnymi predpismi mohol považovať za diskriminačný, pokiaľ ide o požiadavku príslušnosti k francúzskej štátnej službe, musia sa francúzska štátna služba a verejná správa Únie kvalifikovať ako objektívne porovnateľné subjekty, so zamestnancami ktorých by sa nemalo zaobchádzať rozdielne. Ako sa však zdá, pokiaľ ide o doklady o vzdelaní a odborné

kvalifikácie, žiadna právna norma Únie neupravuje otázku rovnocennosti medzi nimi.

- 32 Dodala, že ak by sa dva správne orgány mali považovať za objektívne porovnateľné, potom by neobstálo tvrdenie, že výnimka ustanovená v článku 98 bode 4 vyhlášky je rovnocenne uplatniteľná, ale znamenalo by to, že rozdielne zaobchádzanie pretrváva, takže zatiaľ čo príslušníci francúzskej štátnej služby a príslušníci verejnej služby Únie sa môžu odvolávať na rovnaké znalosti a kvalifikáciu, vychádzajúc z uplatňovania vnútroštátneho práva alebo práva Únie v rámci správneho orgánu, príslušníci verejnej služby Únie na to, aby mohli požiadať o udelenie spornej výnimky, by museli splniť dodatočnú podmienku, a to podmienku predchádzajúceho zamestnania vo francúzskej štátnej službe.
- 33 Z týchto dôvodov, vzhľadom na skutočnosť, že Zmluva o EHS vytvorila svoj vlastný právny poriadok, ktorý je integrovaný do právnych systémov členských štátov, ktorých vnútroštátne súdy sú povinné ho uplatňovať (rozsudky Súdneho dvora z 15. júla 1964, Costa, 6/64, EU:C:1964:66; z 19. novembra 1991, Francovitch, C-6/90 a 9/90, EU:C:1991:428, a z 20. septembra, Courage, C-453/99, EU:C:2001:465), ako aj vzhľadom na pochybnosti o tom, ako definovať význam článkov 45 a 49 ZFEÚ, Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a podať na Súdny dvor Európskej únie návrh na začatie konania o týchto prejudiciálnych otázkach:

V. Prejudiciálne otázky

- 34 „1. Bráni zásada, podľa ktorej zmenená a doplnená Zmluva o Európskom hospodárskom spoločenstve, teraz Zmluva o fungovaní Európskej únie, vytvára vlastný právny poriadok, začlenený do právnych systémov členských štátov, ktorý sú súdy členských štátov povinné dodržiavať, vnútroštátnej právnej úprave, ktorá viaže udelenie výnimky z požiadaviek absolvovania odbornej prípravy a získania akademického titulu, ktoré boli v zásade stanovené na prístup k povolaniu advokáta, žiadateľovi o udelenie takejto výnimky, na požiadavku dostatočnej znalosti vnútroštátneho práva francúzskeho pôvodu, pričom nepripúšťa zohľadnenie podobnej znalosti iba práva Európskej únie?
- 35 2. Bránia články 45 a 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vyhradzuje udelenie výnimky z požiadaviek absolvovania odbornej prípravy a získania akademického titulu, ktoré boli v zásade stanovené na prístup k povolaniu advokáta, určitým zamestnancom štátnej služby toho istého členského štátu, ktorí ako takí vo Francúzsku vykonávali právne činnosti v niektorom správnom orgáne alebo štátnej službe alebo v medzinárodnej organizácii, a ktorá z udelenia výnimky vyníma zamestnancov alebo bývalých zamestnancov európskej verejnej služby, ktorí ako takí vykonávali právne činnosti v jednej alebo viacerých oblastiach práva Európskej únie v rámci Európskej komisie?“